

כנס משרד המדע:

שולחן מס' 4- מה תפקידה של הרשות המקומית בקידום שיוויון מגדרי בתחום ה-STEM?

רקע:

בעידן של שינויים טכנולוגיים מואצים ומגמות משתנות בשוק העבודה, ניכר כי השירות הציבורי, ובפרט השלטון המקומי, עובר גם הוא מהפכה תפיסתית ותפקודית. בשנים האחרונות, בישראל ובעולם, חל מעבר מ"שלטון מקומי" ל"משילות מקומית (From Local Government to Local Governance)". (Governance) מגמה זו מאופיינת בהגדלת האוטונומיה של הרשויות המקומיות בעיצוב מדיניות מקומית, אשר מותאמת לצרכי התושבים ולשיפור איכות השירותים.

מגמה זו נשענת על ביזור סמכויות מהשלטון המרכזי, ומבליטה את היתרונות של הרשויות המקומיות: קרבה לתושבים, היכרות עמוקה עם תמונת המצב והצרכים ברשות, וגמישות פעולה המאפשרת תגובה מהירה. במקביל, המנהיגות המקומית נדרשת להוביל רשתות שיתופיות בין גורמים ציבוריים, פרטיים, חברתיים וחינוכיים, לצורך עמידה באתגרים העכשוויים.

בפרט, על מערכת החינוך והמערכות הציבוריות ברשויות להכיר בשינויים הללו ולפעול להבטחת מוכנות הילדים של היום לעולם העבודה של המחר. הדיון סביב השולחן עסק בשאלה: **כיצד יכולה הרשות המקומית להוביל שוויון חברתי בתחום ה-STEM- מתוך מיקוד על קבוצות מודרות כדוגמת נערות?**

דיון וניתוח:

בדיון השתתפו נציגים ממגוון מגזרים, ביניהם: רשויות מקומיות, מרכזי מצינות עירוניים, משרד החינוך, עמותות חברתיות, ומומחים מהתחום. המשתתפות שיתפו בידע ובחזון לפעולה משותפת עם הרשות המקומית. הדוברות הציפו סוגיות משמעותיות לגבי אחריותה של הרשות המקומית ביצירת מודלים יישוביים אפקטיביים, המקדמים שוויון והנגשת STEM לכלל האוכלוסייה, עם דגש על נערות ובנות תוך מתן דוגמאות מוצלחות מהעשייה בשטח.

המלצות למדיניות:

1. הובלה רשותית כמשנה מציאות -

הרשות המקומית יכולה להיות מחסום או מנוע לשינוי. כאשר הרשות אינה משתפת פעולה, היא עלולה לעכב תהליכים, אך ברגע שהרשות מובילה, היא מחוללת שינוי מהותי. (game changer) לרשויות יש את הכוח לחבר בין השטח לבין גיבוש מדיניות ברמה גבוהה, תוך התוויית כיווני פעולה שיקדמו את כלל תושביהן.

2. עיצוב מדיניות מקומית מכוונת STEM -

שיתוף פעולה עם הרשות המקומית מאפשר גיבוש מדיניות מוצהרת ומכוונית, גם כאשר מדובר במדיניות הצהרתית. הצהרות אלו יוצרות תשתית שמכוונת את כלל הכוחות בעיר - מהחינוך הפורמלי ועד לפעילות הבלתי פורמלית - לטובת קידום STEM בדגש על שוויון חברתי.

3. הרחבת משאבים ומינוף הזדמנויות-

הרשות המקומית היא שחקן מפתח בהשגת משאבים נוספים לקידום STEM ברשות. היא יכולה למנף שיתופי פעולה, ליצור הזדמנויות חדשות, ולהרחיב את החשיפה של כלל הילדים למקצועות STEM, תוך הבטחת איכות והמשכיות.

4. יצירת "תמונת על" אינטגרטיבית -

הרשות המקומית היא הגוף היחיד שמסוגל לנתח ולהוביל תוכנית אסטרטגית כוללת המשלבת חינוך פורמלי ובלתי פורמלי. היא יכולה לזהות צרכים ואתגרים משלב הגיל הרך ועד לתעסוקה, תוך עירוב קהילה ומשפחה, עסקים, אקדמיה ועוד. באמצעות כך, ניתן לנצל את המשאבים העירוניים באופן מיטבי ולהבטיח מענה מותאם לכלל האוכלוסיות, כולל אלו המודרות.

5. הקמת תפקיד מנהל מצוינות STEM ברשות המקומית -

הכנסת תפקיד ייעודי של מנהל מצוינות STEM ברשות המקומית תהווה אבן יסוד להצלחה. מנהל זה יוכל להוביל יוזמות, לנתח את הפערים בין אוכלוסיות שונות (למשל, בנות), ולכוון משאבים או לייצר הזדמנויות מתאימות בהתאם לצרכים.

סיכום:

הרשות המקומית היא שחקן מפתח בקידום שוויון חברתי בתחום ה-STEM- תפקידה משלב ההנהגה, עיצוב מדיניות, והובלת תהליכים רשותיים שמבטיחים מענה רב-גוני לצרכים השונים. לאור זאת, מומלץ להשקיע בתפקידי ניהול רשותיים ייעודיים, לקדם מודלים אינטגרטיביים, ולבסס את הרשות כמנוע לשינוי חברתי וקידום מצוינות בתחומי STEM.

muniSTEM רשת קהילות אקוסיסטם STEM ישראל

רשת הקהילות הלומדות בתחום ה-STEM הינו מהלך משותף של שש קרנות פילנתרופיות: קרן רש"י, קרן חוסידמן, קרן גילברט, קרן סמואלי, פדרציית קליבלנד וקרן ביחד, להרחבת מעגלי ההשפעה הרשותיים והלאומיים, להעצמת סוכני השינוי במרחב ולקידום שותפויות, הזדמנויות ולמידה מודל יישובי מקדם STEM. הרשת מאפשרת לנציגי רשויות מקומיות, נציגי ממשלה, מגזר שלישי וחברות עסקיות שתחום ה-STEM מהווה את מוקד עשייתן, להיפגש במסגרת קהילה מקצועית לומדת לטובת פיתוח, למידת עמיתים וקידום השדה המקצועי בישראל.

בישראל פועלים במרץ בשנים האחרונות מודלים רשותיים לקידום STEM ומיומנויות המאה ה-21. המודלים שונים בדרך הפעלתם, בשגרות העבודה, במטרות שהציבו לעצמם, בשותפים למהלך ועוד. יחד עם זאת מודלים אלה הנם חדשים בנוף הישראלי, רבים מהם מתמודדים עם אותם האתגרים: כלכליים, ארגוניים, מקצועיים ועוד.

Muni:STEM במודל רשת קהילות לומדות (COP) מציע מערך לאומי לקהילות המקדמות מהלכים מערכתיים ברשויות המקומיות בתחומי ה-STEM ומיומנויות המאה ה-21 בישראל על ידי יצירת חיבורים וקשרים בין רשויות, אשכולות, ארגונים שונים לכדי מערכת אחת.

מעבר בין פעולות של יחידים למערך לאומי.

מטרות עיקריות של הרשת:

1. פיתוח יכולות מקצועיות בתחום ה-STEM בקרב מנהלים ברשויות המקומיות בכל רחבי הארץ.
2. פיתוח וניהול אוצרות ידע מקצועי, הפצתו ושיתופו בין ארגונים וקהילות.
3. קידום מדיניות משותפת בתחומי ה-STEM ומיומנויות המאה ה-21.

להרחבה באתר האינטרנט [/: https://munistem.rashi.org.il](https://munistem.rashi.org.il)

רוצה להיות חלק מ muni:STEM ? מלאו את הקישור הבא:

<https://forms.office.com/r/XmP8ei0aYD?origin=lprLink>